

SZEGEDI HIRADÓ.

25-ik szám.

Vasárnap, tavaszelo 25-én 1860.

Második évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztői iroda:

Tanodante, Leme-főház, 359. szám, hová a kéziratok bérmentve utasítandók.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Szegeden hazhozordással: Egész évre 6 frt., — félévre 3 frt., — évenyre 1 frt 60 kr. oszt. ért.

Videkre postán: Egész évre 8 frt., — félévre 4 frt., — évenyre 2 frt. oszt. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasásos petitor egyezri hirdetését 7 ujkr.

készre 16 ujkr. fölszámolt 5 ujkr.

Rélyegdi minden egyes beigtatást 30 ujkr.

A nyíltérben a háromhasásos petitor igta tasi díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címzendők

Előfizetési fölhívás

SZEGEDI HIRADÓ

1860. évi második negyedére.

Különösen figyelmeztetjük évnegyedes t. előfizetőinket, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek annál inkább, mert a kiadó csakugyan nem nyereszkeésből, hanem egyenesen becsületből és hazafiságból folytatja a lap kiadását, minán az előfizetők száma épen csak annyi, mennyi a költségeket nagy nehezen földözi s egyetlenegynék elmaradása már tiszta veszteség.

A Barsi József irta Iparos vagy László mester című nagyérdékű pályamű a jövő hó folytán kerülén ki sajtó alól, azt minden előfizetők ajándékmellékletül veendi.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Álföldi viszonyok.

Dohánytermesztés.

¶ Megvan az emberekben az a jó vagy rossz tulajdonság, hogy azt szeretik legjobban, mit tennek nem szabad.

Önnét ered-e az ily ellenkezési vágy, hogy néha olyat is megtiltának, mi nem csak vágyaival egyezik, hanem a természetzsabta törvényekkel sem ellenkezik, vagy önnét, hogy a szabadakarat korlátozást egyáltalán sérelmesnek tartja, e kérdés megoldása nem lapunk körébe vag.

Anyi bizonyos, hogy az egészségre egyáltalán nem a legjótékonyabb ható dohányzás, burnótólás és helyilek-közel bagózás soha sem terjedt volna ugy el közöttünk, ha az államhatalmak s az egyházak vállvetve nem tiltalmazták volna.

IV. Amurad szultán egy alattvalóját, ki dohányozni bátorzkodott, orrán keresztül szurt pipával kísértette végig fővárosa utcáin; az orosz cár 1634-ben orrlévágásra ítél minden dohányzó muszkát s Feodorovics Mihály e rendeletet még 1650-ben is megújította; VIII. Orbán pápa egyházi átok alá vetette a burnótolókat, a herni tanács meg épen a házasságtörés büntrovata alá sorozta a dohányzást. Kedves hazánkban sem voltak elején nagy barátjai a dohánytermesztésnek eleink, mert 1689-ben 200—300 aranyforint büntetés lón kimondva minden dohánylétetőre.

Minden úgy, mihelyt vértanni vannak, szentíttetnek tekintetik azok által, kiknek sorából a vértannak kerültek.

A kifutó orr tökök, az orunktól megfosztott muszkák, az egyházi átok alá vetett olaszok, a házasságtörésért büntetett svájciak s végre a 2—300 ftjótól megfosztott magyar természetű apostolai vá lónak a kábító növénynek s ma már ott vagyunk, hogy alig van ország, alig van falu, melyben ur, szegény, gazdag, koldus ne élne vele.

Mintán látták az államhatalmak, hogy a tilalmazás nem használ, hogy előbb-utóbb minden alattvaló orr nélkül fog maradni, s a papok is meggyőződtek róla, hogy utóvégre az egész nyáj egyházi átok alá kerül, megfordították a dolog végét s orrlévágás és kitagadás helyett jó busás adót vetettek a dohánytermeszőkre.

Sok államban maga a kormány vette át a dohánykezelést, vagy mint rendesen nevezik szokták, az egyedáruságot s ez mindenütt nagyon kifizette magát.

Az egyedáruslás kivétel nélkül hátrányára van a természetnek; mert oly árért kell adnia termékét, aminőért az egyedárus megvenni akarja.

Készeessé válik e baj, ha az egyedárus állam nem minden természetmnynt vesz meg, vagy ha nagyon bő termés folytán s talán a fogyasztás csökkenése miatt oly nagy mennyiséggel látta el magát, hogy egy vagy két évig semmit sem vehet s eszerént a természet talán legjóvedelmeező ágától fosztja meg gazdaságának.

Épen ez az eset fordult elő most Ausztriában. A múltévi rendkívül bő termés s a fogyasztás csökkenése anyi nyers anyaggal látta el az államot, hogy, mint a lapoknak erre vonatkozó tudósításából olvassuk, talán két évig nem lesz semmi dohányra szüksége.

E körülmény az állami fölgyelet alatt álló dohánytermelés beállítását eredményezte, mely ismét a dohánytermeszők elégségedését eredményezé, egyrészt azért, mert a földtulajdonosok dohánylétetvényeik fölszerelésére sokat költöttek s a burnázásnak semmi más gazdasági fölőstásnál hasznát nem vehetik, másrészt azért, mert a tulajdonképi dohánykertezések ezrei kereset nélkül maradtak.

E bajon csak két módon lehetett segíteni.

Vagy a dohánylétetést és árulást keltől föl szabadítani s a fogyasztók helyett a természetköz megadóztatni úgy, hogy az állam eddigi jóvedelme ne csoknljjon, vagy az egyedáruságot megtartván, a dohányának külföldre szállítását megengedni.

A kormány az utóbbit választotta.

Az e tárgyban Bécsbe tanácskozmányra egybegyűlt államférfiak, mint a lapokban olvassuk, eddig a következőkben állapodtak meg.

A dohánytermelés a birodalom minden részében, tehát Magyarhon minden községében is megengedtetik állami fölgyelet alatt.

Mindenki ültethet be anyi földet, mennyit akar s természetht anyi dohányt, mennyinek eladhatását reméli.

A dohánykészletek megvásárlására s a külföldre szállítására egyes kereskedőket hatalmaz föl az állam, kik fölgyelet alatt állanak.

Ez az, mit eddig e tárgyban tudunk. Anyi bizonyos, hogy dohánytermesztésünk nagy kiterjedtsége nélkül remélhetjük, miszerént a külföldel összekötéses tetemes pénzösszegeket hozand hazánkba, melyeket nem mindenütt kívánatos lábon álló gazdaságaink fölszerelésére fordíthatunk.

A magyarországi dohány már régen kedvence eikke volt a külföldnek s nem egy százezer mázsát vitünk ki az egyedáruság behozatala előtt.

Most újra itt az alkalom, használjuk föl, amennyire s ameddig lehet, hogy általa is gazdaságunkká legyünk.

Az a hasznunk is lesz a külfölddel való kereskedésben, hogy a dohányunk után hozzánk jövő idegenek szemmel látandják majd, hogy még sem vagyunk olyan emberhussal élő vadak, minőknek az Allgemeine honosai előtt bemutatni szeretne.

Kereskedelmi és iparmozgalmak.

Újabb fejlemények.

— Magyarország részére a földhitelintézet alapítása kormányfial megengedtetett, s az alap szabályok tervezete, melyet Desewffy Emil gróf, Barkóczy János gróf és Lónyay Meayhért terjesztett elő, haladéktalanul tanácskozás alá vétetik.

¶ A székesfehérvár-szónyi vasutvonallal megnyitása tavaszto végére marad.

¶ Nagy Ferenc, nagykörösi szabómester, saját és társai nevében fájfajla említi az „Iparosok Lapjában” Nagykörös városának azon eljárását, hogy a részére hivatalosan készült egyenruhák esmáltatását idegen szabómesterre bízta, holott választott volna a saját városabeliekből, miáltal nem csak kézművesi becsületét óvja vala meg, hanem adóképeségüket is növelte volna. Ez őszhangzik azon kívánsatunkkal, melyet helybeli iparosaink s kereskedőink érdekében lapunk 21. számában nyilvanítottunk.

¶ A hevesmegyei gazdasági egylet 1859-b. három köz- és 50 választmányi és szakosztályi illet tartott, három kiállítás rendezett s ezek alkalmával 100 db aranyat, 100 db tallért és 300 desőrő oklevelet osztott ki. Ezenkívül 7000 db közháznau könyvet hozott forgalomba és egy 8 holdas mintakertet állított föl. Hy tevékenység és eredmények előtt kalapot emelhet minden ember. Résztlnők csak azon ohajást csatoljuk ez örömdetés tudóstásához, vajha a mi egyletünk is már oly helyzetben volna, hogy eredményéről ily fényes tanságn jelentéssel léphetne a haza színe elé!

— A dunagőzhajózási társaság igazgatósága a budai kereskedelmi testület egy régi ohajtasának megfelel s életbe léptette azon intézkedést, hogy ezentúl a bombatörés a fölőnykönség gnel is naponként (ünnepek és vasárnapokat kivéve) a fölő állomásokra szállítandó mindenféle áru fölőadható legyen, s ezeknek szállítása a Pest és Bécs közt közlekedő utas- és teherszállító hajókon eszözöl-tetik. Az utasszállító gyorsgőzököt jársain Pest és Galac közt holnap veszik kezdetűk.

¶ A drávaszabályozás tárgyában a Pesti Naplóhoz következő adatokat küld levelezője: „Fölőlvá érzem magamat fölőszólni és a t. szerkesztő urat s hecses lapja érdemes olvasóközönségét e tárgyban fölőlvágostani, tudni adván, hogy hosszas előmunkálkodások s tanácskozások után a Drávanrendezési terv készen van, mely szerént az Eszék és Alsó Mihalác közötti kanyarok 13 átvágással, és az erre szükséges 244,591 munkanap és 10,000 frt készpénz költséggel rendeztetni tervezetnek. Ezen átvágások közül három már a múlt őszsz munkába is vétették, bár a kétiből váratlanul beállott áradások és a késő idő miatt (nyártó fögél jöven az enge-delem) el nem készülhettek. Azonban nem csak ezen három átvágásnak, de még négy újnak folyó éven bevégeztere is már minden intézkedés meg van téve. E munkában részt vesznek Baranyamegye, a baranyai gátelyekt, Eszék, azonkívül az urakodó Schauburg-Lippe bereg, mint a daradi uradalom tulajdonosa és a gátelyekt tagja. Továbbá gr. Pejaecsevits Péter és báró Prandau Gusztáv urak. Az utóbbi két főrsz csupa hazafiai buzgósságok.”

¶ Reithofer megyázáros Bécsben villanyos mézgagyantások készítésére nyert szabadalmat. ¶ Salk mekipész szabadalmat nyert oly villanyedények készlet előállítására, mely által több zongorán lehet majd játszani egyidőben.

† Bécsben egy év alatt 186 ezer nap- és esernyő készült. Ezeket négy gyárban csinálják s 153,000 rőf selymet, 90,000 rőf pamutszövetet, 83 mázsa halcsontot s 180 mázsa spanyolnádat szücsenek. A gyárak 52 munkást és 167 munkásnőt, az e cikkek készítésében eljáró apróbb üzletek 52 segédet, 19 tanult, 155 munkást és 30 nőtanult foglalkodtatnak. Ennyi nap- és esernyő alatt a bécsiek sem meg nem süthetnek, sem el nem áthatnak.

† Bécsben hiteleshét azért oly büszkék a házi-urak, mert nagyon nehezen jutnak házaikhoz. Legközelebb 1500, mond ezer rúzsát és írték kelt el egy belvárosi házáleknél. Őt le és eszerint olyan házakat, minőt a pesti község tanácsa a magyar tudós társaság felében ingyért, felében önként 20 frjtával adott, az illető bécsi helyen 50,000 forint hán két millió forintba kerülne. Ha már most azt tekintjük, hogy a házat sem építik ingyért, nem vehetjük rossz néven, hogy Bécsben a Hauszherrek oly sokat tartanak magukra.

† A pesti Józsefvásárt a P. L. általános véve kiegyenlítő mondja. A kézmű és iparekkek jó keletnek ürvendtek és az árak folytonos emelkedése mellett nagy megelégedések történtek. A gyapjú kereset cikk volt. Az ősi 5—6, a tavaszi 8—10 frttal drágábbnak kelt, mint a múlt vasáron. Eladott 6000 m. Olajmagvakban lanyhának mondható az üzlet, az árak nagyon változtak. A forgalom mintegy 10—11,000 mérőre tehető. Jövő természetűt közpöztárcpére előre ígérnek 4½ egész 5½ forintot. Lenmagot 5 frjtával, kendermagot 2½—2¾ frjtával kerestek. Repcelajból 800 m. kelt 23—27½, jövőre 1000 m. vétetett 22½ frjtával. A gabonafélékben pangás uralkodik. Árpából visznek csak tetemes mennyiségűt külföldre. Zsírdekből 1500 m. zsír kelt el 30—33½ frjtával s 3000 m. szalonna 25—30 frjtával. Az oláh faggyunak mázsája 31½—32 frt, a legjobb 44—55 frt. Székő 300 13—18½ frjtával. Szesz horostól 56 krjtával kelt foka. A kendernek nagy kelete volt. Különféle nemei 10 frttól egész 56 frttal adtak mázsánként. A vész-nak (550 m.) 128—129 frt, a méznek 16—20 frt volt ára. A rongy a rávetelt tetemes kivételi van miatt nagyon megdrágult s a vevőknek ezentúl 20—25%-al többet kell adniuk érte. A nyersbőr-féle gyorsan kelt el; a ténhőrből párja 22—30, okőrből 36—50, a borjúbőr mázsája 100—115 frt frjtával. Tollból 3000 mázsa kelt el 30 frttól 125 frttal mázsánként.

Szegedi tárogtató.

† A vasut a város területén való birtokának határvonalát f. hó 20-án és 21-én tűzte ki az e célra kiküldött bizottság. Amennyire tudjuk, a városnak közel 200,000 főt költött a birtok kisajátítására s mint több oldalról halljuk, nem épen veszi hasznát e költségnek. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a vasut szükségtelen vagy célszerűtlen valami, korántsem; hanem azt, hogy viszonyos fejében a tulpartit töltést nem látta el a vasuti társaság azon alagutakkal, melyek Szeged városának viz ellen való biztosítására okvetlenül szükségesek valának.

100. — Gözmalmaink kezdenek magyar munkásokkal nagyobb számban tartani. A hidépítésnél való példa, hogy egy közműknek néhány hét alatt a gőzerőművel vezetésre lón képes. A szákhordáson kívül tehát egyebet is lehet a magyar emberre bízni.

100. — Az utóbbi tavaszi napok meggyőző-betkek mindenkit, aki látta, hogy mégis igen szép az a pártja meg a magyaros fűkötő. A farsangon csak lánppánál, egyetfanyúnál lehetett szépeinket pártával és fűkötővel látni, ma már tapasztaljuk, hogy az utóbbi napok sugári jó számú pártával és fűkötővel cnyelegetek, mosolygván a magyar föld magyar virágaira.

100. — Az árkon-utaból kétizben három-három lán pa szőköt meg a buzapiaci fasorok közé. Ott is jó helyen vannak, de amott sem voltak föltételesek. Mindemellett, komolyan szólva, nem rossz a gadalkodás.

† A városbáz órája meggyőzött, Bauswetter óraművesnyit teljesen kigyógyította mindenné nyavalyájából. Tudnunk kell, hogy Bauswetter ur újv óta csakugyan átvette a torony-órák igazgatását s jókarban tartását; minthogy azonban ezek mindegyike el van romolva, sorban kell őket javítás alá vennie. Először a belvárosit, utána a városbázit javította, most a jól tudjuk, a fűsöl-városra került a sor és így lassan-lassan majd csak mindenki meg fogja tudni, voltaképen lanyát vert mindenki részen az óra.

† Ismét két jutalomjáték lesz a színházban. Egyik hétfőn Zarkavölggyé, a másik kedden Décszié. Az előbbi egy tanítványát fogja bemutatni s ez alkalommal a fiatal Erdélyi Náci is eljátszja egy saját szerzeményét darabját. — Décszi jutalmul „Don Cézár” adatik. Zarkavölggyi már azon érdeménél fogva is számíthat a közönség pártfogására, hogy oly táncot idomított magyarrá, melyet nem szívesen néküllőzünk a táncoroszathól. A szép magyar művésztanót értjük, amelyben a főváros mellett közönsége is utánozta

a szegedi vigalmakat. Décszi színészeink legszor-galmasbjai közé tartozik, azonfölül ama kegyelet, melyet agg anyja iránt tanusit, kiválólag ajánlja a közönség figyelmébe. Sokan azt fogják mondani, hogy megunták már a sok jutalomjátékot; mi is azt mondjuk, hogy nem rendén van a dolog, de hozzátesszük, mit már egyszer említettük, hogy a szórakozás színész nem oka az igazgató rendetlen-ségének s eszerint nem méltányos, hogy más hi-báért bínbídják.

† A múlt napokban két darab került ismét-tele színpadra. Egyik „Egy zsidóesalád története”, rossz magyarsággal inkább kifordította mint fordít-totta Berzsenyi, a másik „Menyegző lámpafény-nél”, mely, mint a szinlap állítja, közkíváramis-méttellett. Az elsőre nézve azt mondjuk, mit Frankfurtnak adatasakor a „Didaskalia” című lap szakavatott szinbírlója monddt: „Meddig kell ismételnünk panaszunkat azon egészben megvetni való színművek e faja ellen, melyek sem bohóza-tok, sem drámák nem lévén, a komolyságot nem ve-ségnek teszik ki s a kedélyességnek az unalmas és hamis tanulság ömölésűt kötik sarkához.” Csak olyan külvárosi szinpadokra valóknak mondja a szinbírló az ily darabokat, hol a közönség legnagyobb része a legműveletlenebb néposztályból való. Mi hozzátesszük, hogy „eljesen igaza van a frankfurti bírlónak s még in-kább igazunk van nekünk, midőn azt mondjuk, hogy éppen mivel közönségünk legnagyobb ré-sze városunk legműveletibb részéhez tartozik, e darabot nem helyesen választotta meg az igazgató-ság, legkevesebb ma, midőn a felekezetség ár-nyéka is bűn. Szathmárit figyelmeztetjük, hogy utóvögre sok olyan van a színházban, ki né-méltul nem tud s így folytonos túlzása mellett a színtelen német beszéd meguntatja vele a külön-ben remek darabot. A lámpafényes menyegzőről csak azt jegyezzük meg, hogy nem az izlése-nesítő dalművek közé sorolható. Ilyen darabok ront-ják meg a nagy közönség ízlését annyira, hogy p-a esztétikónak adott remekműben aránylag kevesen jelenek meg. Szathmári jutalomjátéka volt, „Fenn az ernyő, nincsen kas” adattott. Ez egyike a legszanasabb, legfinomabb magyar vizjátékok-nak, sőt mondhatjuk egyetlen a maga nemében. Az előadást Szathmári-Laczkócsinó remek-játéka fűszerezte. A nagy művészettel bíró vendé-g zajos tapsokkal fogadta és többszörösen hivta ki a közönség. A fiatal Szathmári Janka ugyátszik csak meg akarta kísérteni erőjét a szin-padon.

† — A pesti egyetem fellelté a tábláján követ-kező hirdemény volt-óvasható: „A f. hó 15-én törté-net események folytán, melyekben ezen es. kir. egyetem tanuló ifjúsága, a fekete táblán többször és legközvetlebb is ismételt az iránti ítések és fi-gyelmeztetések dacára, hogy testületi özszeoszer-tozások- és mindennemű demonstrációktól tartó-zkodjék, megint résztvett, annak a magas es. k. fő-kormányzóság nevében az előbbi figyelmeztetések és ítések szigorú ismétlése mellett tudat adatik, miszerint mostantól kezdve a es. k. hatóságok fűsöl helyről arra fűhatalmaztatnak, hogy az ez ellen vétkező és ilyenmű igazgatásokban résztvevő tanuló-ellen hivatalból közvetlenül a es. k. katonasághozi állítást is határozhatják. Kelt Pesten, tavaszöl 16-án 1860. Az egyetemi rektor megmagyarássával ugyanazon egyetemi iroda által.” Ezen rendelet egyszersmint a polytechnikum és reálntudó tanuló ifjúságára is kiterjed.

† Reményi igen kedélyes bueslakomát adott Pesten, melyben kizárólagosan írók és műv-eszek vettek részt. Jókai, Egressy, Tóth Kál-mán, Szathmári jeles költemények szavalásá-vál, Arányi és Lisznyay elmés fölköszöntések-vel és a szíves házigazda remek játékaival tették az estélyt élvezetessé. Ugyan Reményi hazánkfa számtalan meghívásnak és föleg lelke régi vágyai-nak engedve, befejezván egyidőre pesti hangver-segyeit, körutat kezd meg az ország nagyobb vá-rosaiban, névszerent: Kolozsvárott, Nagy-Váradon, Győrött, Pozsonyban, Egerben, Miskolcon, Szabad-kán, Aradon, Temesvárott, Szegeden, Kassán, Brassón és ha ideje megengedi, több máshelyt is. E városok között Miskolc Reményi szülőhelye, nyeri el az elsőséget. Mint mindenütt, mi is tárt karokkal várjuk ünnepeit hazánkfiát.

† A lelkes Bartokovics Béla éreket un-tján a következő üdvözlöt kapták lópolyságról: „Hazánki üdv és tisztelet Eger lelkes bölgyeinek! Kik a díszes nemzeti öltözetet fölkarolván, első-k nyilatkoztak a pazar fényezés ellen, elválasztva a jót a röstől, a valót a hiútlól, az erényt a büntől, a szent célt a végyeszlétől; mézet gyűjtenek a hazaiság szent mezején, mint a méh azon virágból, melyből a pók mérget szed; az egyszerségségben lehetvén föl egyedül a nemzetiség állandóságát és méltóságát.”

† — Az 1861-dik évre tervezett múzeumi mű-és régiségiállítást fűsölő helyen megenged-tek, sőt a Főkörmányzó Főherceg Ur ezet forintot is utalványozott azon célra, hogy a létesítendő kiállítás legérdekesebb tárgyaitól raj-zokkal ellátott emléktárv adathassék ki.

— A pesti műegylet választmánya f. hó 14-én tartott ülésében elvileg kimondta, hogy a magyar tudós társaság javára a műegylet is fog adakozni; a megajánlásról összeget nem határozták el, nem tudván előre, hogy a jövő hónapban meny-nyi pénzzel fog rendelkezni a műegylestől.

100. — Amint a lapokból olvassuk, a miskolci köz-kórházat az állam tartja fűn, ugy azonban, hogy minden fűtőképes beteg naponként 38 kraj-kárpótló az intézetet. Jól esik olvasnunk a többi számtalét között a kórház pénzügyi számadásait is. A múlt közigazgatási évben a kórház jövedelme 8566 ft 61 kr, a kiadás 8566 ft 58 kr. Nem volna jó tudni a szegedi kórház pénzügyi miként állnak? Jó volna biz ott a szegényápoló inté-zetét is. Talán majd többen dobnának a perselybe és talán többet is.

† Napoleon a franciák mostani császára egyidőben növelé Eugenia császárnővel a Tuile-riekben sétálván, egy szegénysorsú fűnyképész-ét által megcsúztatott, állna meg csak egy percre, hogy lefényképezhesse. A császár engedett a kí-vánságnak s ezáltal gazdagzá tette a szegény mű-rést. Az így készült kép több százezer példányban kelt el nem csak Franciországhban, hanem Európa többi részeiben is. Knezevics helybeli egyik fűnyképésznek szintén jó sikerrel vette le e képet s 30 újkirály árulja darabját. Knezevics ur igen szép sikerrel készit areképeket s az egész nyarat Körtnökben fogja fölteni.

† A pesti község tanácsa, mint már em-lítettük, elhatározta, hogy egy 1300 népszámlés telket ad a tudós társaságnak, felét pénz nélkül, felét ölelken 120 font. Fűteltől csmán azt kété ki, hogy három év alatt az építkezés megtör-ténjenek.

† Veér Zsuzsánna, kinek hagyományáról már emlékeztünk, az is kikötötte végrendeletében, hogy az erdélyi múzeumegyletben az előadók ma-gyar nyelven tartassanak; ellenkező esetben hagyománya érvényes lenni megszűnik.

† Simonffy Kálmán a magyar fűtértnéhez külön zenét szerzett.

† A lévai katolikus lelkesít közösi taná-csoknak választották meg. Az érdeműs férfi csak azon kikötéssel fogadta el az állást, ha minden lévai más vallású lelkesít is a közösi tanácsok-mányokban szavazatot nyerned. Ez aztán lelkész Krisztus szemelében, mert egy szereti felebarátját, mint önmagát.

† Forinyák Gézárol, ki a f. hó 15-diki események alkalmával oly vesélyes sebet kapott, hogy fölgýgýválasához nem igen volt remény, a P. L. írja, hogy állapota javulásra fordult s egészé-sének helyreállítása remélhető.

† Újabb rendelet szerént a kutyapceérnek költessége minden általa elfogott ebet gazdájának 2 frttal visszaszolgáltatni.

† A pesti fakaréképítési választmány elhatározta, hogy jövőben, penztárának időszeréni állásához képest, ingatlan vagyonra elhelyezendő kölcsönökben a bekés- és veszprémmegeyi birtokok tulajdonosait is részesíti.

† A Szent-István-fürsátsulatnak 1859-re megjeleant jegyző- és névkönyvből örömmel látjuk, hogy e társulat folyását gyarapodik: a tagok ösz-szes száma 7136, kik közül 228 alapító, 96 fűtellebi, 142 előzető, a többi rendes tag.

† Az Oreczy-kertet a kormány átáda Pestváros községnek.

† A berlini „Charivari” című lap az egész bírodalomból ki van tiltva.

† Az országos tőbolyda építéset meg-kezdte Budán. Ha minden boldog ingyért tart ingyenzállásra, talai aligha szűkek nem lesznek.

Nyílt level.

Csak néhány hóval ezelőt részeként a gou-dolatnál, hogy ha nem bírnak a nemzeti múzeu-mban saját címerrel, majd nem fognak magyaroknak tartani minket; és megírám fölcsúztatom a jász-kuh bölgyekhez (mely a „Pesti Napló” hasábjain jelent meg először). Most, midőn szememben a hála örömtűnyje rezeg, hallgassak-e?! Híz espen egy mérvben növekszik az öröm, mint fog a bú, ha azt szavakba ünthetjük. Legyen tehát szabad elmondanom, mi keblemet oly boldog örömrésszel tölti el.

Alig száz éve, hogy e város alapkövet le-tettek; nem esuda tehát, ha a múltat osztály az ily népséggel bíró városokhoz képest kevés. Mégis e kicsiny, de lelkes közönség csak a mostanában fölmerült közületi előhaladás céljából nyílt lel-kesedéssel járult! Edes hazánk dallamos nyelvének úgy alkotója Kazinczy Ferenc évszázados ün-nepe nálunk a megnyitó beszéd állt, melynek de-kek szerzője az előadó ugyane vágyat nevezti szű-lőhelyének, az országban tartottak között a jelesek közé számlálendő, és a Kazinczy-alapnak nem csakely összeget jövedelmezett; a tudós társas-ág vagyona gyarapításához szintén tehetség szerént járulni nem mulaszt. Hölgyeink valóban el-ismerték érdemeiket, a hazai művelődés s nemzeti örömlakunk körül mindinkább sereglenek; magyar állitányok alatt igaz magyar szívet is hordanak, megértik a for into szavát; belátják, hogy „a

nemzet addig él, míg magasztosabb eszmékért lelkesül tud! Igy legközelebb, midőn a középpont választmány a nemzeti múzeum terméi felszerelése céljára engem is gyűjtővel tisztelt meg, hölgyeink nagyobb része honleányok illő örömmel sietett adakozni. Elismérsél legyen mondia, hogy e kis városból 123 főt küldtem a lelkes adakozók névsorával az illető helyekre.

Bizom a nemzetek fölött örökös Istenben, hogy nem fogunk többé magyartalanoknak tartatni, és hogy „kún és magyar soha sem lesz többé ketto!”

Ha valaki azt mondaná: egyik vagy másik város közönsége „lelkes, mert van aki lelkesíti.” Azt kérdeném, vajjon a tenger e mérhetlen, nagy-

ság zajlanék-e, ha a szél föl nem korbácsolná? És viszont mi volna oly nagyszerű és megröndítő a zivatarkor, ha nem volnának elemek, melyeket megkapra, kényeként hány-vet ugyan, de elvonultat megfeszít a lég, üde lesz a természet és akkor látjuk, mi szükséges volt az.

Tenger a nemzet. A lelkesítő ez egyetlen szóban rejlik: „honszerelm!”

Meglehet, hogy sokan rözalni fogják, hogy mindezt én mondom el, egy gyző nő. „Gyöngébb csak testünk, de lelkünk egyarant erős” olvasam inakönyvemben, és ha ugy van, hol nyilatkozzék az inkább, mint nemzeti fejlődésünk körül?!

Kérlek azért nyajas olvasó, ne ítélj el, ha néhány percre eltértem a szokásos női foglalkozás-

tól, hisz azért épen nem feledek, hogy hölgy vagyok; sőt büszke, mert egyszerűságot magyar is, kinek „szébb a kisebb tért szabott a végzés!”

Isten velünk!

Kis-Kun-Félegyházán, tavaszéle 19-én, 1860.
Keszér-Berczy Ilon.

Vidéki rövid hírek.

✱ Nagyszerű mabtatban egy nő oly józlin aludt, hogy a házának, melyben lakott, összeomlására sem ébredt föl, noha néhánynál tégladarab esett rá. Csak a reggeli szokott órában, midőn fölébredt, észre észre, hogy nagy fáradságba kerültend a gerendák és falrészek tömkelegéből kihatolnia.

TARCA.

Pusztaszer.

Itt járok hát szent föld, ó Pusztaszer!
Sikszagodon... s eltévedez szemem...
Honfoglaló szent árnait
Elttem elvonulni képelem...
S hallom a harcmenek dobogását,
Reng a népes tábor alatt a föld;
S az Alpár fölől jövő seregek
Szemlélete csúdlókészára költ.

Nézem a láthatár síkfekének
Szűbhis Zalan gyáva futó hadát,
Melyet Bulesu s Lehel hadtestie
Sétésdök, mint vihar a tél havát;
Eszét vesztve fut a bolgár s görög,
S a futásban legelső Zalan, —
Es ilyen nép meg ilyen fejedelem
Uralkodott e szent földi hazán!!

Erős mellő Lehel kürtfúvása
Szétharsog a pusztaság öbléin,
S a nemzeti zászló ragyogva leng
Bulesu kezén s a szél örvényein.
Látom Árpádot hős természetével,
Mint felisten a pusztán szetteként;
Balkezeben buzogánya nyungszik,
S kardjával a hadaknak üdvöt int.

Látom a lobogós kópikkal
S éles szablyákkal kitűnt hadat,
Színhelyéről a megnyert csatának
Harcú nékemen mint szágladnak!!...
Kacagányos apák szemléletén
Vérem kigyul... s lelken emlékedik...
Hát az ifjabb dalilák?... egyiránt
Hadur kedvelte hős ez nünidenk.

Most párdusos Árpád érechangja szol:
„Miénk e föld... s már nem bolgártelep...
„Tűzhelyéről fut a népesöcselék...
„Koldussorsát jól érdemelte meg:...
„Mert meghal a hősnép hazáját...
„De gyáván megfutva nem hagyja el:
„Vérünk tehát most ugy omlott légyen,
„Hogy itten élni vagy csak halni kell!!...”

Hallom a maglyatűz ropogását,
A zengő táltosok karénekét;
S az áldozatunkok végső hőrogek,
Miket ezernyi tűnzelye fölemeszt.
Sejtem hangját a rémes ímának,
Mit az ósvalás hadnép szaval:
„Éljen Árpád, s a magyar, s az új hon!!”
Igy végződik az imádságos dal.

Emelkednek szép harci sátorok
A hadverő népeknek menhelyül,
S a sík fölött emelt halomtetőn
Árpád fejdmel hadsátra terül...
S a háttérben nyertő paripák
Várják a tápláló sikabokrát...
S távolabb... nyert zsákmányok halmasza,
Miket a nép garmadálkba rakott.

S megnyílik a szervező hongyülés:
Fotósztatnak érdem és rang szerint
Föld és zsákmányzeri ingok javak...
S rá hallgatás lesz... Árpád esemét int:
„Ez szol: „Hadur megáldja feyveritnek,
„S ugy áldja meg tovább is a magyart,
„Ha jó és bánszerencse közt híven
„Végzekül a hongyben összetart!!”

Mint az áradó tenger zúgása,
Oly hangon a kemény hadnép telet:
„Hadur ugy áldja meg e nemzetet
„Ha összetart... s a közházért lehet”
Kéj látni e harc nevelte népet.
Minden arcon Isten képmása van,
S természetben dőlég... s jellemében
Bátor, nemes és nyílt, határtalan.

Szemmel tartom a Körtvélyes tavat,
S a Gömösi erdőség berkeit,
Hol a megtartott ögyülés után
Folytatja e hős nép élményeit...
És megígát azon nagy áldomás,
Mi e vérel szerzett honért folya...
Zalan!... pusztult országod s népednek
Itt tartatott meg nagy örömtörté!!

„Ezredéves dolgokat emlegetsz!”
— A történet miszja kisbészol: —
„Mit látsz mostan e megszentelt helyen
— A hős apák győző esztáiból?!”
„Szólj... hallgatlam... tehát ő kezdte szót:
„Hosszu idő, évek évek sora,
„Népek s idők változnak folyamán,
„Vissza nem jó többé a mult sora!...”

„Pusztaszernek homokos síksága
„Fönál ma is, mint ezer év előtt
„Büvös hajos tündér dőlábján
„Malatartja a sok járó-kelőt:
„De a megült fnyes áldomásnak
„És szervező hongyülésnek nyoma
„Ninensen... ninensen fűszál, posztom, halom,
„Mi felülünk tanakép szolana.”

„Ne keresd itt Gömösi berkeit,
„Melyek árnyában megpihit a had;...
„Ninensen ilyen térvén e szent helyen,
„S ninensen erdő... a róna sík marad
„S Alpárnak is birhedeit mezin
„Csak a szélvész állt elnekekett,
„Építvén folyó homoktömegből
„Nem maradó új homokhegyeket.”

„Szólj tehát az ébredő nemzetnek:
„Az óserény emikett érdemtel,
„S megkisebbiti önmagát a nép
„Ha mindén önszagságot nem kegyel...
„Nem szolok én... a nemzet hallja ezt,
„S történelmének aranylapját
„Köbe, érbe fogja bevészteti;
„Mi a pusztán is lelkesít s tanít.”

„Nem szolok én... a nemzet hallja jól,
„S Árpád esztára fölkelésül,
„S a győzelem és áldomás helyén
„Önmagához méltó emikett kerül.
„Smerje föl egész mivelt világ,
„Hogy a négy folyó gazdag partjait
„Öntudatos nép tartja örökül...
„Kegyelve az egész nagyságit.”

Komoly levelek.

XIII.

Pest, tavaszéle 19-én.

□ Szerkesztő ur! Hosszas hallgatásomat ne vegye kérem egyebének, mint jó jelnek. Amiről én irhatok és amiről Ön lapja, kitűzött határai közt, értesítheti az értesülői vagyó físzteleire méltó közönséget, legyen nagyobb ügy, legyen kisebb, az mind igen örömdetesen halad. Ami bánt, ami fáj, ami lázít, az más lapok, más levelezők és más szakemberek dolga, az a papokat, ügyvédekét és jegyzőket meg az orvosokat illeti. Ők az emberi-
ség testi lelki bajainak és sebeinek gondviselői, és nagyon örömdnek, hogy mindig találkoznak szűlők, kik e három tüksék pályára engedik lépni fiaikat, és hogy mindig vannak fiatalok, kik tudván, hogy egész életükön át csak bűnökkel irtni, pörökkel hallgatni és bajokat orvoslani fognak, még sem rettennek vissza sem a hosszús és költséges tanulástól, sem a pályá egyéb nehézségeitől, sem végre a felelősség kiszámíthatatlan súlyától. Le is veszem ka-
lapom már messziről, ha jó papot, jó ügyvédet és jó orvost látok, ami itt Budapesten nem történik épen gyérén.

Mondom, a mi ügyeink, a békés, esőndes és egészséges munkásság ügyei igen szépen folynak. Ilyen példaul időszerű sajtónk ügye, mely oly mértékben fejlődik, egyre sürbörben hajtván gallyait, melyek csakhamar ágak vastagságára öregbednek, hogy e szaporaságot lehetetlen másra magyarázni,

mint arra, hogy a föld termékeny s az időjárás efféltre kedvező.

Itt egyelőre nem örömet nem akarok e ünne-
mény fölött nyilvánítni, mert a sok hajtás között lehet s lesz is bizonyosan olyan, amelyben nincs közönség; de aggodalmat sem érek rajta, mert tudom, hogy ami nem életre való, az önként pusztul, ami pedig ártalmasnak látszik, az ellen majd talál az idő gyógyszert. Csak a szaporaságról akartam tenni tanúságot, melyvel időszerű nyomtatványok támadnak a régiék mellett, és azt mint földünk termékenységének s a kedvező időjárásnak jeletől tud-
völünki.

Aggá („Pesti Hírnök-ké” izmosodott a gally, mely mint „Magyar Néplap” ügyekévé vala szaporítani a népek szánt közönyök számát. Uj gally-
nak tekintem az „Uj Idő”, melyről azon vélemény kering a tapasztalt kertészek közt, hogy nem élet-
képes, a nedvek, melyekből táplálkozik és a me-
leg, mely kialszta, mülkonyak lénen.

A vidék egyes városaiiban keletkeztek lapokat
eddig itt csak hírlöl ismerjük és így nem lehet
még tudai, mennyire tekintik magukat csak vidék-
nek szölő, vagy vidéki származásnak dacára az
egyetemest szemök előtt tartó közönyökhöz. De
itt helyben tegnap küldte szét Werfer mint kiadó
a „Képes Ujság” mellett újabb vállalatát hirdetőjét,
melyet „Családi Képes Lap” neve alatt tavaszé-
le 12-én indítand meg Szabó Rikárd ideiglenes
szerkesztése mellett. Ez tehát egyetemes lap akar
lenni, mely minden más politikai, szépirodalmi,
divat és tudományos lap mellett élfer és helyet kéri,
s melyet a vidéki lapok legnagyobb elszaporodása
sem tehetne fölöslegessé, ha sikerül az új alakí-
tani, mint lehetne és mint kell, ha komoly a szán-
dék, melyet a szétküldött tervirat vall.

Azonban még ennél is nevezeteseb tünemény-
ről akarok ezúttal szólni. Nem a Bécsben kelet-
kező, nem tudom mily irányu és szellemű magyar
lapot értem, hanem azt a másik vállalatot, melynek
bűsöbje Prága, a csehek fővárosa, kiadó-szerkesz-
tője pedig Riedl Szende, a prágai egyetemnél
a magyar nyelv és irodalom rendes tanára s a m.
tudós társaság levelező tagja, különben hazánkfa,
kitől tavál „Magyar Hangtan”-t kaptunk, melyet
nálunk szélesebb körökben nem méltattak érdem-
szeret. E hazánkfa most Prágában „Irodalmi
Lapok” címe alatt folyóiratot készöl megindítai,
melynek első évi folyamala 5-6 ivnyi 10 füzetből
álland. Az első füzet már e hónapra van ígérve;
célja pedig: az egyetemes tudományosság
aranyrudjait váltópénzzé verve forga-
lomba hozni. Kibővebb tudomást akar felte-
ni, sajnálja előkeresni a f. é. „Pesti Napló” tavaszé-
le 14-éről szölő számát. Riedl fölvívását ott fogja
találni egész egyszerűségében a hirdetések közt.

Ha majd kezembem lesz az ígért első füzet,
össze fogom hasonlítani mind az „Uj Magyar Mu-
zeum”, mind ennek öcsese, a „Budapesti Szemle”
füzeteivel. Addig is tudvölöm az idegen ugyan,
de szomszéd földön fakadó magyar bimbót, rokon-
szemem egész melegével, őszintén olajtván, hogy
sikerüljön neki azza lenni, amivé lenni ohajt, i. i.
fávé, mely idegen földön tenyészvén, nekünk gyűl-
mőleszűk: Isten Önnel!

Vegyes.

✱ Az amerikai követhet egyik honfírtára 10
láda jó bort küldött azon utasítással, hogy egyet
megtartván magának, a többiét jó ártér eladja s a
bejövendő összeget neki megküldje. A követ ur
visszaküldte az egész szállítmányt azon üzenettel,
hogy követi méltóságával őssze nem fér a borarlás.
Amerikai honfírtásai e nézeteért becsületesen kine-
vették.

✱ Tiszteljük és szeretjük a szabad intézmé-
nyeket, hanem Amerikában Virginianban ugylátszik,
nagyon is szabadok az emberek. Legközelebb két
perlekedő fél a törvényteremben lövöldözött egy-
másra s szűrták le egymást. Mintán 3 halott maradt
a csatatéren, a bírónak nem volt ki fölötti vélté.
Két angol összekapott. Egyik katona volt,
a másik polgári állású. Párhajra hívták egymást,
de minthogy a katonának fontos dolga volt állomá-
sán, egy hónap múlva adták légyottot egymásnak.
A polgári ur sokáig váratta a katonát, míg végre
levél érkezett helyette, melyben tudatta ellenfélé-

vel, hogy, mitán meg van győződve róla, miszerint 6
lett volna az elegendő, a hosszú utazástól fölmérendő
magát, az agyonfolyó más elvégzte. Az ellenfél
meggyőződött a levél igazságáról. Az igaz, hogy az
angolok derek gyakorlati emberek, de miut p. ez
eset is mutatja, csakugyan bolond is van közöttük.

Mulassunk.

✓ Rázott beteg. — Az orvos meglátogatván
a beteget, orvosságot ír számára. A gyógyszerből
hazakerült iverege szavak voltak írva: „Elsőből jól
meggrázott, minden két órában egy kanállal be-
adandó.” Másnap ismét elfjött az orvos. Első kér-
dése volt, rendesen vette-e be a beteg az orvosságot.
— Csak egyszer — mondta nője.
— Vajon miért? — kérde az orvos.
— Hát jól megrázott a beteget az első kanál-
nál, az udvaros is segített, de másodszor sehog-
sem hagyta magát megrázatni.

✓ Szeged, tavaszról 24-én. A gabnaüzletben
semmi lényeges nem fordult elő a héten, s ugylászik az
apadó irány megcsúszni. Az időjárási viszonyoknak s a veté-
sek állása tekintetéből befolyással lesznek az üzlet menetére, me-
lyekről eddig keveset mondhatunk meg.

A forgalom mindössze 1000 mért tisztabu volt a ki-
viteli gőzmalom részére.

A piac eléggé látogatott, mitán az utak kissé meg-
váltak s helyi fogyasztásra minden elegendő, mit behozhat.
Üzleti terményárak: Tisztabu legjobb 4 ft 70 kr.
Közép 4 ft 50 kr. Készeves legjobb 3 ft. Közép 2 ft 95 kr.
Bors legjobb 2 ft 60 kr. Közép 2 ft 55 kr. Árpák leg-
jobb 1 ft 90 kr. Közép 1 ft 80 kr. Zab legjobb 1 ft 80 kr.
Közép 1 ft 70 kr. Törökbuza 2 ft 60 kr. Köles 2 ft.
Paszuly 3 ft. Paprika májszja 12—20 ft.

Szegedi piaci árak: Borsó itéje 18 kr. Lenese 18 kr.
Paszuly 8 kr. Köles májszja 2 ft 10 kr. Burgonya 1 ft 45 kr.
Marhahús 16 kr. Juhhús 13 kr. sertésbűs 18 kr. Szalonna
májszja 23 ft. — kr. Zsír itéje 41 kr. Lángszit májszja 10 ft.
Zemelyliszt 10 ft 80 kr. Kenyerliszt itéje 9 kr. Kukor-
realiszt itéje 5 kr. Árpákása itéje 8 kr. Koleskása itéje 10 kr.
Rizsikása itéje 24 kr. Faoal fajta 65 kr. Repecealj 30 kr.
Lennagolaj 36 kr. Faggyu májszja 20 ft. Faggyu-
gyertya öntött fönja 38 kr. mártott 38 kr. Szappan fajta 26 kr.
Köröscs 12 ft 20 kr. Tölgyfa 10 ft. Lágya 6 ft. Köszen
kása 1 ft 20 kr. Szóma májszja 1 ft 50 kr. Szalma 10
65 kr. Kender 10 20 ft.

Pest, tavaszról 20-án. A gabonárák következőleg
jegyzetelték: 82—84 fontos búza 4 ft 50 kr. — 5 ft. —
80—85 fontos tiszai 4 ft 50—5 ft 20 kr.; 83—84 fontos
búszai 2 ft 40 kr. — 4 ft 40 kr.; 82—84 fontos fehérmegyei
4 ft 60 kr. — 5 ft 20 kr.; 77—79 fontos készeves 2 ft 90—
80; 77—85 fontos rozs 2 ft 65—75 kr. 72—78 fontos árpa
2 ft 20—35 kr.; 46—48 fontos zab 1 ft 55—60 kr.; kukor-
ca 2 ft 20 kr. — 3 ft. köles 2—2 ft 30 kr.; repe 5 ft 75
kr. — 6 ft 70 kr. ért.

P. H.

Irodalom és művészet.

✓ Bolond Miska Bécsből Pestre teszi át la-
kását, amennyiben tavaszról elején Toth Kálmán
szerkesztése mellett íly című torzképekkel ellátott
lap fog megindulni. Jóságáról kezeskedik élees fö-
munkátára a Zöld Ördög.

✓ Lisznavy Kálmán íróársunkat, kirol a
„Napkelet” nem jól mondja, hogy hazájában ha-
nyoljak két német lap díszesetekkel halmoz el. Éne-
ke a magyar irodalom érdekében szívbőlök ör-
vendünk. Lisznavy Kálmán legújabb költemé-
nyeiért most hirdét előfizetést Wodianer F. nyomda-
tulajdonos. A költemények címe „Költő Kolombusz-
tojások.” Előfizetési ár díszes kiadással 1 ft 50 kr.
diszkrétösen 2 ft.

✓ Madarász Győző gyönyörű képét, Zri-
nyi Ilonát a műegylet 1862. évi műlapul 1000
főrt megvette.

✓ Az idei Telekiutalmat a Lángész című
vigjáték nyerte meg. Szerzője Greguss Agoston.

Levélkosár.

✓ Lapunk 6, 7, 8, 10, 11, 12 és 14-ik számai
elfogyván, azoktól, kik szívesen nélkülöz-
nek, néhány 8 újkijárájával visszavált a Ké-
dhivatal.

— Jót, ki komoly házassági ajánlatot kü-
ldött hozzánk, hogy lapunkba ígassuk, megkerjük, szíves-
leg tegye tudatni velünk, vajon igazán komoly szándék-e az
úgy, keresett menyasszonyt elhárítva vezetni, s nem lea-
ne sokkal előbbre, ha e város főúterek szép leánya s
a nem kevésbé kecses ifjú úrügyek közt szívbőlök és tisz-
tesseges szándékat szemlélve tudná velük. Ha azonban
megmarad kíváncsiság mellett, ajánlatát a Nyitlérben köz-
teendük.

✓ Bisztricséi kántor János urnak Nagy-Káni-
zsán. A küldeményt meg a nőt és végig megláptuk, de
minden előfizetőnkkel külön sorokat nem írhatunk. A jó
kíváncsi nem teljesült ugyan oly mérvben, mint ön sorai
mondják, de azért nagyon meg vagyunk elégedve az össze-
eredményével. Lelkes fáradozás szívbőlök köszönetet tudunk
hogy a könyvek jövő hó első napjában jutandak kezébe.

Felolós szerkesztő: Kempelen Győző.

ÜZLETI HIRNÖK.

Vidéki terményárak.

Alsószendrői mérő oszt. pénzben	Tiszta		Bors		Árpa		Zab		Török- buza	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Arad	5	4	3	15	2	10	1	72	2	52
Baja	5	53	3	48	2	96	1	87	1	53
Bécskerék (Nagy)	4	50	3	30	2	73	1	80	1	60
Gyula	4	20	3	78	—	—	1	78	1	68
Győr	4	80	3	—	2	80	2	30	1	70
Makó	4	20	3	60	—	—	2	—	1	80
Mosony	4	20	3	30	2	50	1	45	1	35
Sopron	5	20	3	15	1	80	2	50	2	30
Szabadka	4	41	3	57	3	4	1	89	1	47
Temesvár	4	90	4	40	3	10	2	40	1	35
Ujvidék	5	4	4	56	—	—	2	24	1	54
Vásárhely (H. M.)	4	50	—	—	—	—	1	70	1	30
Kassa	5	20	1	80	2	50	1	68	2	30

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.

Szegedről Pestre 12 órakor délelőtt, 1 órakor éjjel.
Temesvárra 2 óra délután, 11 óra 34 p. éjjel.

Pestről Bácsra 9 órakor reggel, 9 óra 25 p. este.
Bécsből Pestre 6 óra 30 p. reggel, 7 óra este.
Temesvárról Szegedre 5 óra 10 p. reggel, 7 óra 54 p. este.
Szolnokról Debrecenbe, Miskolcra 10 óra 3 p. reggel.
Aradról Pestre 9 óra 51 p. reggel.

Érkezések a vasutakon.

Pestről Szegedre 8 óra 15 p. reggel, 6 óra 30 p. délután.
Ceglédről Szegedre 1 óra 27 p. délután, 11 óra 9 p. éjjel.

HIRDETÉSEK.

11088. sz.

(302—3) (304—2)

Hirdetés.

Szab. kir. Szeged város tanácsa
népvelő közöny, éretek, miképen 1860.
évi mártius 30-án d. 10 óra-
kor fiz szavattyaunak felállításá
iránt a tanácsereben nyilvános ár-
ajlatos fog tartatni.

Kiküldési ár egy szavattyaun 0.
ért. 180 ft.

Eről a vállalkozni kedvelők el-
gondó bantépéssel ellátva leendő
megjelenésre oly meggyőzőessé hi-
vatnak meg, miszerint a megállítá-
sított szerződési feltételek az első ta-
nácsati osztályban időközben is bete-
kinthetők.

Értes. közzététel fölérlet s elég-
essé bantépéssel ellátott ajánlatok a
fölküldött ideig szinte elfogadhatók.
Szeged, 1860. évi mártius 9-én.

A városi tanács által.

(306—1)

Egy lakás

mely két szobából, konyha, előszob,
pótlás és fűtőszobából áll, a palatiki
egyébüzletben 2928 sz. alatt házban
folyó 1860. e. sz. Györgynaptól
kezdve bérebe adandó. Értekezhetni
ugyanott.

(307—1)

Bérbeadás.

Két emeletes burtortott szoba,
továbbá egy 600 négyzetből álló álló
nóvár, a háromfélszobás-utcaiban bére-
be adandó. Bővebb értesítést ad Mahr
József cukrász ur.

(305—2)

Szöőveszszők eladása.

Uj-Szegeden, az ugynevezett
Pintefele kertben több ezer méter
m szöőveszszők eladó, melyek a
legjobb fajta kecskeszűsi, minaként s
eljárás alkalmas egyéb nemek
fajta szöőli termő fölkéről szedettek.

Lakása Poston: József 14. sz. a.

Első es. k. szabadalm. dunagőzhajózási társaság.

Alóírt ügyvivőség tisztelettel jelenti, hogy folyó hó
23-dikától kezdve a Tiszán rendes teherszállító hajózás a
következő rendben fog történni.

Felsőfé:

Tokajból Szolnokba minden szombaton.
Szolnokról Szegedre „ kedden.
Szegedről Títeleb „ pénteken.

Fölfelék:

Títeleből Szegedre minden hétfőn.
Szegedről Szolnokba „ pénteken.
Szolnokról Tokajba „ hétfőn.

Az ily módon le- és fölfelék menő gőzösökön a t. c. uta-
zók is szállhatók.
Szegeden, 1860-iki évi mártius 21-én.

Az első es. k. szab. dunagőzhajózási társaság ügyvivősége.

(303—3)

Uj módszerenti fogak.

A es. kir. kiz. szab. ujonan javított ru-
gónélküli mesterséges szorfogak arany, platina-és zo-
máncpalomra foglaltva, nemkülönben mindenmennyi egyes fogak
és egész fogsorok eralap nélkül (amerikai legújabb és elő-
soribb módszer, melyek eddigeség tekintetében egyéb kitűnő
előnyök mellett a kényesség, biznizelékenység, természetesen hason-
ság és számos évi tartósság is bízik, és az arcvonalnak ma-
szabályosságának előidézésé mellett ráadásul
és beszélésnél a legkínzóbb szolgálatot teszük,
alóírt alól rövid itt-tartózkodása alatt készítettnek, és fájdalom nél-
kül beültetnek.

Továbbá ajánlja magát mindenemennyi a fogszatba vágo
míteték, száj- és fogfogók gyógyítására.

Cohn Lipót Frigyes.

orvostudor és gyakorló fogorvos Pestről
Személyesen értekezhetni vele naponként 9-től
5-óraig a 7 választó szállodában, 4. sz. a szobában.

Itt-mulatása csak 8 napig tart.

Nyomatott a Kéld-tulajdonos Buzsac Zsigmond könyvnyomtatás

(308—1)

Előfizetési felhívás az „IDŐK TANUJA” april—juniusi 3 havi folyamára.

Az „Idők tanuja” szerkesztősége fájdalommal bír, de nyugodtan
viselte el, hogy számos honfitársa által meg a lap létrejötté előtt, meghal-
gatatlannal, előre, nem csak félreértéssel, hanem éppen a szabadelvesség és
magas műveltség parancsára kölesönn, értelem, mint a szabad férfiak
egyik fő-ismertvénye megalapozással — kitartással s éppen azért nagyon érte-
lem-itt-ott el is írtelték.

Akárki mit mondjon, kétségbevonhatatlan az, hogy minden író
bizonyos szellemben í, haminidjárt az néha csak halványan szövízők által
dolgoztatni. — A magyar író mind meggyőzőessé abban, hogy hazafias
és nemzeti irányt követnek, és egyben térnek el egységesítő a vallás-
erkölcsi irányban. Az egyik egykötő elvöl nacionalistában tekintvén az
egész társadalom, nem tartja szükségesnek, hogy az író is valóság legyen,
a másik, összességében a magas rendeltetését szerint fogván föl az ember-
isért, a vallásértelisért irányt az író miképpen is megemésztő zomomnak
valjha és követi.

Most kérdézzük minden értelem olvasótól: szabad-e, illik-e káröz-
tatni az utóbbi osztályban írókat?

Amde azt is mondatkók, hogy az „Idők Tanuja” nemzetellenes lesz.
Ezen vád nagy bűn vala az illetők részéről, s hogy sikerült a közvélemény
egy részét meggyőztetnie, ez, mitán az idő ugy is megalapozója a kon-
nyunyelvűkök, csak annyiból kellemetlen minden nemek gondolkodási kon-
berre nézve, mivel bebizonyított, hogy nincsen a higgadtság, okosság gon-
dolkodás és alapos irodalom-ismeret nagy hiánya miut, olyannyira könnyű
hazán közvélemény támasztani, miszerint ha ma kitűnő elvöl két névség,
hogy pl. Széchenyi István így vagy amúgy akar írti, egy hét múlva
boldog boldoglatan, „fészült meg”-et kiáltana ellene, feledeve (vagy nem
is oserve) hogy egész életében mit tett, mit írt, mennyire a nemzet javá-
ért buggott s dolgozott. . . . Az „Idők Tanuja” szerkesztőségének azon
irodalmában nem csupán egyik egykötő regényt és az „Ústökös”-t, hanem a tudó-
mányos irodalmat is alaposan ismeri, tudta, hogy a ki ifjúkori fölképő óta
folyását a magyar nyelv fölvigázgatásáért s a nyilvános oktatásban való
jogosságtáért kitűzött, annak iránya nem lehet nemzetellenes.

Így történt, hogy az „Idők Tanuja” mindjárt pályája kezdetén 1296
előfizetőt tért elő, és a haza és nemzet legszívesebb érdekeit ki-
vált, egyszerűsárad a politikán, kath. meggyőződés mellett is elfogad-
talan és szabadelvű közölgényvel szaporította a magyar hírnapilapokat.
Kötelességünknek tartottuk ezeket az összes magyar közönség föl-
világosítására elmondani. Most kihirdetjük előfizetési feltételeinket, melyek
szerint az „Idők Tanuja” című politikai napilapra előfizetheti:

april—juniusi 3 hónapra 4 újtartal
april—septemberi 6 „ 12 „
april—decemberi 9 „ 12 „
Egyáltalán előfizethet le a TANODAI LAPOK című napilap s
nevelési hetilapra, mely hetenként 1 1/2 napot iven jelenek meg, fél évre 3
újtartal, egész évre 6 újtartal.
Az előfizetési díjak bementve, az „Idők Tanuja” és „Tanodai La-
pok” egyenként szerkesztőséghez, Pestre utasítandók.
PEST, mártius 19-én 1860.

Az „Idők Tanuja” és „Tanodai Lapok” szerkesztősége.